

BNSP

Beroepsvereniging van Nederlandse
Stedenbouwkundigen en Planologen

‘Er worden nu veel te veel mensen opgeleid’

Pieter van der Heijde, directeur Bureau Stedelijke Planning en BNSP-bestuurslid

Pieter van der Heijde is gespecialiseerd centrumontwikkeling in het stedelijk gebied. Als nieuw BNSP-bestuurslid vraagt hij onder meer aandacht voor de zzp'ers in het vakgebied. Met het mogelijk aantrekken van de woningmarkt – ‘veel seinen staan op groen’ – is goed opdrachtgeverschap van het grootste belang.

Dat de economische situatie vraagt om aanpassingen in de stedenbouwkundige praktijk blijkt uit de activiteiten van Bureau Stedelijke Planning, betoogt Van der Heijde. ‘Onze kernactiviteit is marktonderzoek, het ontwikkelen van programma’s van eisen voor stedelijke ontwikkeling en de ruimtelijk-functionele vertaling hiervan. De crisis zorgt ervoor dat we tegenwoordig een ander soort onderzoek doen dan voorheen. In het verleden lag het accent op gebiedsvisies en masterplannen, die bijna vanzelfsprekend werden gerealiseerd. Nu doen we veel meer aan marktonderzoek en herprogrammering. Zo hebben we onlangs in opdracht van de provincies Noord- en Zuid-Holland de detailhandelssector

geanalyseerd om een beeld te krijgen van de bestaande plannen in relatie tot de beschikbare marktruimte. Ook leverde de analyse een beeld op van de vitaliteit van winkelcentra.’ Dat er te veel gepland wordt in verhouding tot de vraag staat voor Van der Heijde als een paal boven water. ‘Voor kantoorruimte geldt hetzelfde’, voegt hij toe. ‘Wij constateren dat de vraag naar onderzoek toeneemt. Voor de afstemming van stedelijke functies kan dit naar onze mening het best op regionaal schaalniveau plaatsvinden.’

Veel meer mogelijk

Van der Heijde doet al tien jaar onderzoek naar nieuwe centra in het stedelijk gebied en is op dit onderwerp aan het

promoveren. ‘Er zijn te weinig kwalitatief hoogwaardige centra. Ze blijven qua functiemix en verzorgingsniveau achter bij historische binnensteden. In de nieuwe centra is veel meer mogelijk en dat is ook belangrijk, want de toekomstige opgave voor stedelijke ontwikkeling ligt in het suburbane gebied. Door de nieuwe centra meer functies en uitstraling te geven kunnen ze een positieve bijdrage leveren aan de herontwikkeling van de suburbane gebieden. Dat kan bijvoorbeeld door het toevoegen van vrijetijdsvoorzieningen, die zo’n gebied veel levendiger en plezieriger maken in de avonduren. Ook werken zou, veel meer dan nu het geval is, deel uit moeten maken van bruisende enclaves die de nieuwe centra in suburbane gebieden kunnen worden. Maar dat is niet het enige waar het vaak aan ontbreekt. Ook een goede aansluiting op een netwerk van hoogwaardig openbaar vervoer is onontbeerlijk. Het is belangrijk om goed te overwegen welke centra je wilt handhaven en welke je echt verder wilt ontwikkelen. De provincie kan daarin een rol spelen, bijvoorbeeld met een structuurvisie voor de detailhandel.’

Sterke functiemix

In Van der Heijdes ogen is het nieuwe centrum Arena-Amsterdamse Poort in Amsterdam Zuidoost het beste nieuwe centrum in Nederland. ‘Het gebied heeft een sterke functiemix waaronder veel voorzieningen met een stedelijk verzorgend karakter. Maar zelfs in dat gebied ligt nog een forse opgave, onder andere omdat de stedenbouwkundige opzet van het gebied niet voldoet aan de wensen van de bezoeker. Die heeft meer behoefte aan een intieme en gezellige stedelijke omgeving.’ Als kersvers bestuurslid van de BNSP ziet Van der Heijde drie centrale thema’s. Als eerste noemt hij de aanbestedingstrajecten van de overheid. ‘Tegenwoordig stellen inkoopbureaus absurde eisen aan offertes, waardoor enorm veel tijd in het maken ervan wordt gestoken. Dit geldt overigens ook voor openbare aanbestedingen,

waarbij soms wel dertig bureaus zich inschrijven voor een opdracht van 30.000 euro. Als je berekent wat dat aan uren kost die ergens terugverdiend moeten worden, is dat per saldo verkwest gemeenschapsgeld. Inkoopbureaus hanteren soms ook minimumeisen aan de omzet, waardoor kleinere bureaus buitengesloten worden. Dat is niet acceptabel! Ik wil dit probleem onder de aandacht brengen, zeker bij de overheid. Overigens vergt dit vraagstuk een lange adem.’ Het tweede punt: ‘De rolverdeling tussen partijen moet duidelijker worden. De taken in het proces van stedelijke ontwikkeling lopen te veel door elkaar en mensen en bureaus worden ingezet voor opdrachten die niet overeenstemmen met hun kennis en kunde.’ Ten slotte: ‘Het begint bij goed opdrachtgeverschap, daar ontbreekt het nogal eens aan. Net als de projectontwikkelaars die samen met het

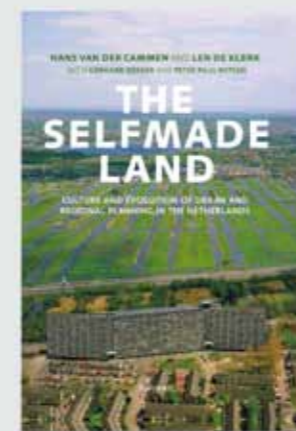
rijk een Reiswijzer Gebiedsontwikkeling hebben opgesteld, zou het goed zijn als er een handleiding kwam voor het proces van stedelijke planning en ontwerp. De werkgroep Ruimte van de BNSP zou hier een rol in kunnen spelen.’

Veel te veel

Is het nuttig daar ook in de opleidingen aandacht voor te vragen? Van der Heijde: ‘Jazeker. Een probleem is echter dat er momenteel veel te veel mensen opgeleid worden voor het vakgebied. Er zitten nu veel mensen thuis die jaren hard hebben gewerkt voor hun studie, en veel zzp'ers hebben nauwelijks werk. Mede door een herstel van de woningmarkt – veel seinen staan op groen – zal de markt aantrekken, maar zich niet op het oude niveau herstellen. Het is daarom van belang dat de instroom in het vakgebied afneemt.’

Marieke Steenbergen

NU VERKRIJGBAAR

Titel: The Selfmade Land. Culture and Evolution of Urban and Regional Planning in the Netherlands
Auteurs: Hans van der Cammen en Len de Klerk met Gerhard Dekker en Peter Paul Witsen
ISBN: 978 90 491 0701 7
Prijs: € 39,99

The Selfmade Land is de geheel herziene, Engelstalige editie van het standaardwerk *Van Grachtengordel tot Vinexwijk*, waarvan 15.000 exemplaren zijn verkocht. Het beschrijft de wijze waarop de ruimtelijke ordening in Nederland zich heeft ontwikkeld sinds de 16e eeuw. Van historische projecten zoals de Amsterdamse grachtengordel, de IJsselmeerpolders en de Deltawerken tot aan de vernieuwing van steden en dorpen, de aanleg van nieuwe wijken en verbindingen en de ontwikkeling van recreatieparken, natuurgebieden en landschappen.

www.unieboekspectrum.nl

The international magazine for
landscape architecture and urbanism

'scape

Nu: twee nummers voor slechts € 20,-

Dossier Under Control
Words of power / The European Landscape Convention / Delta Discoveries / Spanish drivers / A Green Grid in London / Thomas Sieverts' life lab / Essay: Stop waisting urban space / Metropolitan Gardens in Osaka, New York and Lettele

Dossier The year of the Biennale
Making City in Rotterdam / Looking at Common Grounds in Venice / Biennial versus Biennial in Barcelona / Sublime landscape by LOLA Landscape Architects / Essay: Re-invention of the port-city / A walk through the landscape in Delden, Lisbon and Zürich

Abonneren: 2 nummers per jaar € 30,00 inclusief btw en verzending.
Abonnees van Blauwe Kamer betalen slechts € 24,50
info@scapemagazine.com www.scapemagazine.com
'scape kwam mede tot stand dankzij een financiële bijdrage van het Stimuleringsfonds voor Architectuur